

Men schrijft in te Tongeren bij Mr V. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De **POSTRIJDER** verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen, moeten franco gedaan worden aan den uitgever **Groote-Markt, n° 37-39, Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

3 maal per week 6 fr. 's jaars.
1 > > 5 fr. >
2 > > 4 fr. >

Een blad afzonderlijk 10 centiem.

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen 15 centiem per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels, vooraan of binnen in het blad : 1 frank den drukregel.

TONGEREN, DEN 9 MAART 1905.

De Kamer

Zitting van woensdag.

BEGROTING VAN OORLOG.

M. de Broqueville houdt zich bezig met de bewapening der veldartillerie.

Spreeker spreekt in het voordeel der kapitein-kwartiermeesters en wenst den minister geluk, omdat hij aan de officieren de geheime notis heeft meegedeeld.

M. Vandervelde is het eens om de afschaffing van alle geheime notis te vragen.

M. P. Daens is aanhanger van den persoonlijke dienstplicht. Hij zal tegen de begroting stemmen.

STADS- en PROVINCIENIEUWS.

Paardenmarkt te Tongeren, DONDERDAG 6 APRIL.

Op de Markt van Tongeren van donderdag waren te koop gesteld: 449 koeien en kalveren, 110 vette varkens en 1190 magere varkens, 1 schaap.

Op algemeene aanvraag.

zondag aanstaande, om 3 ure namiddag, in de groote zaal der Concordia, 3^e en laatste vertooning van

ROND AMBORIEN,

Revue voor Tongeren en omstreken, in 3 bedrijven, waarin een aantal tafereelen — Groot orkest.

PRIZEN DER PLAATSEN : Voorbehoudene stoulen, 1,50 — Eerste rang, fr. 1. — Tweede rang, fr. 0,50.

Gezien het groot aantal plaatsen dat van nu af reeds benomen is, raden wij eenieder aan zich zoothast mogelijk van kaarten te voorzien.

TE WEINIG HUIZEN IN DE LIMBURGSCHE DORPEN.

— In vele Limburgsche dorpen is het voor de nieuwe huishoudens onmogelijk geworden eene woning te vinden; dit komt hieruit dat de bevolking veel spoediger aangroeit dan het getal huizen. In sommige plaatsen is het gebrek aan woningen eene oprechte maatschappelijke plaag geworden; talrijke huwelijken worden daardoor vertraagd; dikwijls zijn man en vrouw verplicht gedurende verscheidene jaren ieder bij zijne ouders te blijven wonen; het eerste van al, duizende Limburgers die niet beter verlangden dan in hunne dorpen te blijven, zijn gedwongen geworden en worden nog gedwongen naar het Walenland te vertrekken.

Waarom bouwt men dan geene nieuwe huizen, indien er liefhebbers genoeg zijn om ze te bewonen? Om verscheidene redenen, waarvan deze de voornaamste is: er zijn geene bouwgronden.

Dit zal aan velen onaanneemelijk schijnen en 't is nochtans zoo; zelfs in meer dan eene gemeente der Kempen, daar waar honderden en soms duizende hectaren nog liggen in denzelfden staat als ten tijde van Ambiorix, kan men niet bouwen omdat er geene gronden te koop zijn met eene oppervlakte die geschikt weze om een woning-sken te bouwen; de verkrijgbare gronden zijn buiten het bereik der landbouwers.

Aan dien jammerlijken toestand zal geen einde komen zoolang er geen maatschappijen — in den aard der maatschappijen voor werkmanswoningen — zullen tot stand komen om de verkrijging van bouwgrond aan de boeren te vergemakkelijken.

GROOT-GELMEX. — Alhier is zaterdag morgen om 8 ure een begin van brand ontstaan in de woning van M. August Romsée. Gansch de woning werd de prooi der vlammen. Oorzaak onbekend.

ST-TRUIDEN. — M. de commissaris van politie heeft alhier op den zolder van het stadhuis bij toeval een geheim muurschap ontdekt dat de kostelijke archieven bevat van 1100 en 1200 tot 1350.

M. Fr. Strauven, archivist, heeft ze reeds in orde gebracht.

— Een schoone leeskamer is alhier op het stadhuis gemaakt, waar iedereen de archieven enz. der stad kan gaan nazien. Zou het niet mogelijk zijn daarvoor eene Volksbibliotheek op te richten, zoo vurig verlangd door de inwoners der stad? Dit zou geen centiem kosten; iedereen zou zijn uitgeleene boeken ten geschenke geven aan de stad en tevens een goed werk verrichten.

CORTENBOSCH. — Z. D. H. de Bisschop van Luik, in eenen brief aan den eert. heer pastoor van Cortenbosch gestuurd, keurt ten volle het gedacht goed van dit jaar, ter gelegenheid van den zeventienden verjaardag der kroning van het mirakel beeld te Cortenbosch met meer luister de feesten ter eere O. L. Vrouw te vieren.

Monseigneur de Bisschop verlangt vurig dat de priesters van de naburige dekenaten en de verschillende onderwijsinstellingen hunne medewerking zouden verleenen om die feesten op te luisteren. Van 14 tot 26 Mei worden er plechtige processies verwacht. Zondag, 21 Mei, moet er te Cortenbosch eene groote betooging plaats hebben.

Groepen en muziekkorps en zullen er aan deel nemen.

Alles tot meerdere eer en glorie van God en van zijne H. Moeder.

PAAL. — Nog DE ONTDEKKINGEN. — Zoals wij vroeger reeds schreven, vond men hier een oudenromeinschen geldpot. Tot heden vond men ongeveer reeds 2000 verschillende stukken van jaarschrift en beeltenis. Het schijnt dat alles te zamen een kostelijke collectie uitmaakt.

De gevonden stukken gaan van Antonius tot Paracalla en hooren dus in de IIe en IIIe eeuw thuis. Andere munten waren geslagen op naam van « Julia, keizerin »

Men denkt dat een Romein op die plaats, « Kliisberg » gekozen heeft om zijnen pot in veiligheid te brengen, ofwel dat een soldaat tijdelijk aldaar zijnen schat verborgen had.

Hollandsch-Limburg.

MAESTRICHT. — LENTEBOEDEN. — Te Maestricht zijn sedert eenige dagen zwermen zwa-luwen aangekomen, een verschijnsel dat men zelden zoo vroeg heeft waargenomen en dat wordt toegeschreven aan de felle koude, die in het zuiden heerscht.

Nieuws der provincie Luik.

LUIK. — DE JAARMARKT VAN DE « BOULEVARD DE L'EST. — Dit jaar zal de jaarmarkt geopend worden op zondag 2 April a. s. en voortduren tot den 7 Mei daaropvolgende. Zoals gewoonlijk, wordt zij gehouden op de Boulevard Sancy, de l'Est en La Constitution. Den 23 en 24 dezer zullen de plaatsen uitgegeven worden.

Evenwel is het stadsbestuur verleden donderdag reeds overgegaan tot de vergunning, bij opbod, van de plaatsen voor de paardenmolen en de « fritures ». En liefhebbers waren er veel. Buiten gezegde plaatsen, betalen de marktkramers een taks van 50 centiem per vierkanten meter oppervlakte en daarbij 1 fr. per meter voorzijde.

— DE WERELDTENTOONSTELLING. — Wij hebben herhaaldelijk reeds gewezen op het buitengewoon belang der tentoonstelling van Luik, die veel grooter zal zijn dan al de tentoonstellingen die reeds in België werden ingericht. Nooit waren de hallen zoo uitgebreid. Hetzelfde geldt voor de paleizen en bijzondere paviljoenen. Er zijn er een honderdtal, waarvan 53 aan de Venes, 17 te Fragnée, 36 in het park van Boverie en in de Aclamatatiëin, de overige te Gointe.

De paleizen zijn ten getalle van 12; vermelden wij bijzonderlijk het Feestpaleis, dat der schoone kunsten, der stad Luik, der oude kunst, dat der kanten, dat der vrouw, deze van de voeding, bosschen en rivieren, land- en hovingbouw, de kleine werktuigen, de burgerlijke genee, enz.

De vreemde natien hebben een dertigtal paviljoenen. Voeg daarbij allerlei aantrekkelijkheden en men zal een gedacht hebben van de belangrijkheid der tentoonstelling, die den 22 april aanstaande geopend wordt.

— DIEFETAL. — Voor eenige nachten zijn kwaaddoeners ingebroken in de goederenhal der Guilleminstatie, te Luik. Het is ten nadele van M. W., koopman, wonende in de Pont-d'Avrouystraat, dat zij eenen korf boter, omtrent 60 kilo wegende, gestolen hebben. M. W. heeft eene klacht ingediend.

— VERBINDING MET MAESTRICHT. — Tusschen Maestricht en Luik zal eene automobieldienst voor personen en goederen ingericht worden. Deze zal langs den linker Maasover loop en later door een elektrische spoorweg worden vervangen.

VERVIERS. — EEN ZIEKENHUIS VOOR DIEREN. — Onze stad zal weldra het eerste ziekenhuis voor dieren opgericht zien, dank aan de vrijgevigheid van M. Julius Ruhl, voorzitter der maatschappij tot bescherming der dieren. Dit ziekenhuis zal in de Biolleystraat gebouwd worden.

Er zal plaats zijn voor honden en paarden; ook moet er eene zaal voor heelkundige bewerkingen ingericht worden.

Een veerarts zal aan het hoofd gesteld worden van het gesticht. De maatschappij zal honden houden, die de politie des nachts moeten vergezellen.

— ONGEVAL. — In het nijverheids-gesticht Lamoray, Limburgsche straat, te Verviers, werd eenen werkmans, met name Klaas André, oud 14 jaar en half, de rechterarm afgerukt door eenen riem. De arme jongen is stervend naar het gasthuis overgebracht.

BONCELLES. — ONVOORZICHTIGHEID. — Vrijdag morgen had vrouw D., dezer gemeente, eenen ketel ziedend water op den vloer neergezet toen haar jongente, dat drie jaar oud is, er in viel en zich erg verbrandde aan de beenen.

JEMETTE o/MAAS. — BELANGRIJKE AANHOUDING. — Sinds lang reeds was het parket van Charleroi op zoek naar zekeren R., oud 30 jaar, van Couillet, die tengevolge van zekere misdaden, verscheidene veroordeelingen ondergaan had. Sinds eenige dagen bevond de kerel zich in onze omstreken; dank aan ijverige opzoekingen zijn de gendarmen er in gelukt hem dinsdag avond in eene steeg aan te houden.

ALLEUR. — AKELIGE ONTDEKKING. — Verscheidene verklieden, welke in den eigendom van M. Alexis Servais met aardwerken bezig zijn, hebben een menscheramte ontdekt, dat 80 tot 90 centim. diep in den grond stak.

Een persoon onzer gemeente, meer dan 90 jaar oud, en wiens geheugen uiterst goed gebleven is, herinnert zich de verdwijning van zekeren Thomas Deloos, die, ter plaatse waar men het gebeente gevonden heeft, een klein huis bewoonde. Doch vermits, volgens den 90 jarige deze verdwijning voor bijna 70 jaar voorviel, zal het moeilijk zijn te weten of het gevonden geraamte dat van Thomas Deloos is of niet.

ST NIKLAAS-BIJ-LUIK. — REVOLVERSCHOT. — De genaamde Pieter Andreas Daniels, wonende in de Burenvillestraat, kwam gisteren morgen rond 6 ure uit de koolmijn « Le Horloz », zotel « Le Bonnier », alhier, toen de negentienjarige Jozef Claes, onzer gemeente, tot hem naderde en een revolvershot op hem loste. Daniels werd aan den rechtervoet gewond; hij ontvingt de zorgen van dokter Van den Zavel.

De gendarmen hebben een onderzoek geopend.

HERSTAL. — IN VRIJHEID. — De genaamde A. Glosot, van Wonck, den 9^e Februari te Herstal aangehouden en beticht van moordpoging werd maandag in vrijheid gesteld. Zijn slachtoffer is thans genezen.

BINNENLAND.

— HET GROOT LIST DER LEOPOLDSORDE. — Door het afsterven van baron Lambertmont bijeen er maar drie personen meer over die het Groot List bezitten; het zijn de heeren Beer-naert, De Lantsheere en de aartsbisschop van Mechelen.

— SCHRIKKELIJK GEVECHT. — Zondag nacht, om 3 ure, is er erg gevochten op het kleinshulst te St-Nikolaas. Zekere Henri Pauwels, schoenmaker, is gestoken in het hoofd en in den arm. Na in de policiewacht verpleegd te zijn, is hij naar het hospitaal overgebracht. De wonden van den gestokene zijn gevaarlijk.

— VADERMOORD. — Eene schrikkelijke misdaad heeft maandag namiddag de gemeente Audegem in opschudding gebracht.

Zekere Van Herreweghe leefde sedert eenigen tijd gescheiden van zijne vrouw. Deze laatste woont samen met haren zoon Francis.

Maandag wilde de man weder het gemeenschappelijk leven hernemen. Het huis werd hem ontzegd, waaruit ruzie ontstond.

Eensklaps heeft de zoon Francis zijn mes genomen en er zijnen vader 26 messteken mede toegebracht. De dood was ogenblikkelijk.

De daer is aangehouden.

— DRAMA TE HUYSSINGEN (BRABANT). — Toen de landbouwer Jozef Denis, van een avondpartij terugkeerende aan zijne hoeve kwam, bevond hij zich eensklaps tegenover twee kerels. Een dezer, Urban Devillez, leefde sedert lang in onmin met Denis.

Zonder iets te zeggen, begon deze met eene bijl te zwaaien en ging Denis aan het hoofd treffen, toen deze de armen ophiel. Een der armen werd bijna geheel afgekap. Het slachtoffer stortte, lud om hulp roepend, ten gronde. De twee zonen van Denis kwamen buitenge-loopen, waarop de gezal van Devillez op de vlucht ging.

Devillez werd alsdan door de twee jongelingen aangevallén. Wat er nu juist gebeurd is, weet men niet. Voorbijgangers vonden Devillez badend in zijn bloed liggen. Hij was letterlijk doorkorven.

De toestand van Denis is zeer erg; dien van Devillez is volstrekt wanhopend.

— DRAMA DER ZINNELOOSHEID. Een boekbinder, Karel G., van Aarschot, die in het gasthuis verzorgd wordt, had eenige uren verlof gekregen om in zijne woning eenige dringende zaken te gaan verhandelen.

Geboeren die meenden dat G., nog immer in het gasthuis was, zagen water van onder de deur stroomen. Zij stampten de deur open en vonden G., bezig met water in de kachel te gieten.

De ongelukkige die door plotselinge zinneloosheid was aangedaan zegde dat hij bezig was het vuur uit de dooven, en de kachel had in geen drie weken gebrand.

G. is opgesloten.

In de Belgische mijnstreken.

De burgemeester van Gilly had per post eenen brief ontvangen, ondertekend door werk-stakers, die geen anarchisten wilden zijn, dat op Vastenavond Dinsdag aanslagen zouden worden gepleegd op zijne woning, op de bank Bivart,

op de woning van zekeren Jean Goffe.

« Wij willen niet verantwoordelijk zijn voor de slachtoffers » zeggen de briefschijvers, « maar doet de burgerwachten onderzoeken en grijt zult dynamiet in hun bezit vinden.

De burgemeester heeft dezen brief aan het parket gezonden. De bedreigde huizen werden door de gendarmerie bewaakt.

De Carnavalleesten werden verboden en de herbergen om 9 ure gesloten.

Charleroi.

Nieuwe uitbreiding der staking, hoofdzake-lijk toegeschreven aan den carnavaldag, eene zaak, die overigens te voorzien was.

Te Châtelineau is maandag nacht eene kardoest ontploft op den dorpel der woning van den portier Halois.

Een honderdtal ruiten sprongen in stukken en muren bersten. De deur vloog in splinters.

LAATSTE TIJDINGEN.

Charleroi.

Er vertoonde zich gisteren eene aanzienlijke beweging van herneming; 1100 zijn naar hun werk terug gekeerd.

Bergen.

De werkherneming is zeer belangrijk in den Borinage.

Zij is volledig te Dour, Flenu, Jemappes, Geusmes en Frameries.

Ook wordt eene aanzienlijke herneming gemeld uit Paturages, Wasmes en Boussu.

Ook te Quaregnon is het getal stakers aanzienlijk verminderd.

Te Hornu duurt de staking voort. Er blijven in den Borinage nog ten hoogste 7000 stakers.

BUITENLAND

Frankrijk.

BRAND. — Te Ormay is de woning van den maire door het vuur vernield. M. Ravot, de maire, 79 jaar oud, is in de vlammen omgekomen.

— AGENT VERMOORD TE PARIJS. — Op den Boulevard de Reully hebben onbekende kerels eenen agent met dolksteken doodlijk gekwetst.

Duitschland

POSTDIEFSTAL. — Te München zijn drie postzakken gestolen, welke voor 12 tot 15,000 mark waarde bevatten.

Rusland.

ZIEKTE ONDER DE RENDIEREN. — Uit Irkoetsk wordt gemeld dat onder de rendieren van de Toengoesen een epidemie uitgebroken is, aan welke 20,000 dieren zijn bezweken. Vele Toengoesen die van het vleesch van afgemaakte rendieren hadden gegeten, zijn ook gestorven.

— DE TSAREVITCH ZIEK. — Volgens de « Standart » uit goede bron beweert te vernemen, lijdt de tsarevitch aan een ergen aanval van groep.

De opstand in Rusland.

Uitbreiding der stakingsbeweging te St-Petersburg. — Wanorders in de Poetiloff-fabriek.

St-Petersburg. — Er zijn circa 60,000 stakers, zoodat de beweging zich weer hevig uitgebreid. De studenten der hogere school van hoesch-bouw, in eene vergadering, in dewelke revolutionaire redevoeringen werden uitgesproken, besloten de studies te staken.

In de groote Poetiloff-fabriek is het maandag morgen tot ernstige onlusten gekomen. De verklieden lieten twee ketels springen. Er werd openlijk gevochten onder de mannen. Men meldt dat 22 man gedood of gewond zijn door revolverschoten. De bestuurder dreigt de fabriek te sluiten.

In het binnenland.

Pjeloetok. — M. Ispawnik, de chef van het policiedistrict, is vermoord.

Batoem. — Zondag zijn hier 13 menschen gedood of gewond.

Bakoe. — Tengevolge van de afkondiging van den staat van beleg, zijn orde en rust hersteld.

OORLOG

TUSSEN

RUSLAND EN JAPAN

MOEKEND IN BRAND.

Parijs. — Men seint uit St-Petersburg, aan Petit Journal :

De Peterburgski Listok deelt een telegram mee uit Kharbin, meldende dat eene sterke Japansche kolon genaderd is tot op 5 kilom. van Moekden, welke stad hevig beschoten werd. Gedurende 3 uren vielen er elke minuut 25 a 30 bommen in de stad. Een brand vernield gedeeltelijk het hoofdkwartier.

De legers van Nogi en Kuroki zijn op het punt hunne aansluiting te doen en het Russische leger volledig in te sluiting. Het verkeer met Hsin-minting is onderbroken.